

GOLDMARK KÁROLY ZONGORAMŰVEI

Hlavacsek Tihamér – zongora

Negyedik lemezéhez érkezett a Goldmark-zongoraművek összkiadása, amelyet 2006-ban kezdett el a Hungaroton. Ma már megállapíthatjuk, a sorozat sikeresnek bizonyult mind hazai, mind nemzetközi vonatkozásban. (Az első lemez – és előadóját, Hlavacsek Tihamért – Cannes-ban MIDEM-díjra jelölték, és a Gramofon kategóriadíját is megkapta.)

Hogy Goldmark Károly (1830–1915) neve világszerte ismerősen cseng a nagyközönségnek, az szinte kizárólag az 1875-ben, Bécsben bemutatott operájának, a korszak egzotikum-éhségére zseniálisan ráérző Sába királynőjének köszönhető. A sikeres komponista aztán úgy vált a császárváros zenei életének megkerülhetetlen személyiségévé, hogy közben kapcsolatban maradt szülőhazájával, Magyarországgal is. Jelzésértékű, hogy Bartalus István felkérésére komponált Magyar ábrándja (1885) Liszt 18. magyar rapszódijával jelent meg egy gyűjteményben. Goldmark hagyatéka, melyből 1930-ban emlékszoba létesült a Zeneakadémián, utóbb a szülővárosba, Keszthelyre, illetve a Széchényi Könyvtár Zeneműtárába került. Ezzel is magyarázható az az öröndetes tény, hogy a zongoraművek felvétele nem Bécsben, hanem Budapesten készül. A Hungaroton egyébként a 1990-es években kezdte el a Goldmark-életmű utólag tervszerűnek látszó megjelentetését (vonnégységek, nyitányok, zongorás triók, dalok, illetve a Sába királynője 1980-as operaházi felvételének CD-változata).

Hlavacsek Tihamér, akinek figyelmét Frankl Péter hívta fel Goldmark zongoraműveire, nem kis feladatra vállalkozott. Mivel a művek egy része kéziratban maradt fenn, az előadóművészi teljesítményt filológiai kutatásnak kellett megelőznie. Kecskeméti István 1980-as, a zeneszerző memoárjához mellékelte műjegyzékéből, illetve a vázlatkönyveket feldolgozó Alföldy Gábor tanulmányából tudjuk: Goldmark zongoradarabjainak ciklusba rendezéséről nem mindig ő maga, hanem kiadói döntöttek. Hlavacsek olvasata azzal, hogy a nyomtatásban megjelent darabok mellé állítja a hozzájuk tartozó kéziratokat, kanonizálja a Goldmark-műveket. Itt elsősorban a Karakterdarabok (1903–09), illetve a Georinák (1913) mellé

kerülő kéziratok kompozíciókra gondolok, de a Három zongoradarab (1858–59) és a Sturm und Drang-ciklus egymás követő elhangzása is felülírja a kompozíciókat külön megjelentető kiadók döntését.

Goldmark karakterdarabjait hallgatva elsőrangú romantikus szerzőkre asszociál az ember. Ha jól belegondolunk, ez nem epigonizmust jelent, hanem inkább azt, hogy ez az újra felfedezett corpus jól megírt kompozíciókból áll. Goldmark mesterien ülteti zenébe a címbeli karaktereket, zongora-textúrája leleményes, harmónia-világa helyenként zavarba ejtően pikáns (Hanslick nem véletlenül nevezte disszonanciakirálynak). Az idén nyáron megjelent negyedik lemezen négykezes zongoraművek szólnak, Hlavacsek Tihamér és Szokolay Balázs lehengerlő előadásában. Eredetileg is zongorára készült a brahmásiánus Három darab (op. 12), illetve a Táncok (op. 22) hamisítatlanul bécsi eleganciájú keringő-füzére (Goldmark közeli ismerőse volt a keringőkirály, Johann Strauss). A műsor zömét azonban zenekari művek zongora-átiratai alkotják. Ilyen a két Scherzo, a helyenként rusztikus hangvételű e-moll (op. 19) és a beethoveni előképet sejtető A-dúr (op. 45). Jutalomjáték az előadóknak, csemege a hallgatónak a pompás Bevonulási induló a Sába királynője 1. felvonásából, nem is szólva a 3. felvonásbeli nagyszabású, többszakaszos Balettről, mely a keleties színezetű Almék méhtáncát rejtj magába, egyébként meg pantomim-szerűen követi a színpadi cselekményt. A sorozat még nem ért véget: a tervek szerint Goldmark halálának centenáriuma (2015) készülne el az ötödik lemez. Az eddigiek alapján csak drukkolhatunk a folytatásnak.

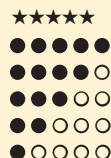
Németh G. István

Hungaroton

HCD 32387 (vol. 1), 32493 (vol. 2), 32612 (vol. 3), 32673 (vol. 4)

**JELMAGYARÁZAT
A KRITIKAI ROVATHOZ**

Remekmű
Kiváló
Jó
Átlagos
Elfogadható
Gyenge